

RAPORT

z przebiegu III spotkania dyskusyjnego Zespołu Lokalnej Współpracy w ramach opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004

Spotkanie odbyło się w dniu 08.08.2014r. o godz. 10.00 w sali konferencyjnej Hotelu Zacisze przy ul. Biwakowej 2 w Turawie.

1. Cel spotkania:

- prezentacja wyników prac nad projektem Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004,
- zebranie uwag i wniosków członków ZLW do zidentyfikowanych zagrożeń, wyznaczonych celów oraz działań ochronnych.

2. Program spotkania:

- przywitanie gości i wprowadzenie do tematyki spotkania,
- blok prezentacyjny:
 1. Podsumowanie prac nad oceną stanu przedmiotów ochrony, zidentyfikowanymi zagrożeniami, wyznaczonymi celami i działaniami ochronnymi dla Obszaru.
 2. Prezentacja projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla Obszaru.
 3. Prezentacja propozycji uszczegółowienia granicy Obszaru, wskazań do dokumentów planistycznych oraz zmian w Standardowym Formularzu Danych.
- blok dyskusyjny,
- podsumowanie spotkania, ustalenie zasad organizacji prac nad projektem planu zadań ochronnych, w tym konsultacji projektu dokumentu z członkami Zespołu Lokalnej Współpracy,
- zamknięcie spotkania.

3. Prowadzący i prelegenci:

Michał Kwiatkowski (ekspert ornitolog, Komag Consulting)

Sylwia Kowalcze-Magiera (kierownik zespołu, Komag Consulting)

Dariusz Łupicki (koordynator projektu, Komag Consulting)

4. Uczestnicy spotkania:

Przedstawiciele następujących firm, instytucji oraz właściciele nieruchomości:

RDOŚ w Opolu – Andrzej Meryk

RDOŚ w Opolu – Adam Kuńka

RDOŚ w Opolu – Małgorzata Matusz

Urząd Gminy Turawa – Sławomir Kubicki

Urząd Gminy Turawa – Piotr Dziedzic

Urząd Gminy Turawa – Danuta Piwowarczyk

RZGW we Wrocławiu Zarząd Zlewni Środkowej Odry w Opolu – Anna Machera

RZGW we Wrocławiu Zarząd Zlewni Środkowej Odry w Opolu – Abdullah Al-Sewie

PGL LP Nadleśnictwo Turawa – Filip Kowalski

STO STE Silesia – Paweł Żyła

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Śląskie Towarzystwo Ornitologiczne – Jerzy Stasiak

Użytkownik Jeziora Średniego – Józef Matysek

PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole – Violetta Brosz - Ołyniec

PGE GiEK S.A. Oddział Elektrownia Opole – Mieczysław Ćwikła

Tauron Ekoenergia – Beata Jońca

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego – Manfred Grabelus

Okręg PZW Opole – Jakub Roszuk

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego – Aleksandra Kaczmarek

Starostwo Powiatowe w Opolu – Beata Szczęsny

Starostwo Powiatowe w Opolu – Małgorzata Dziatkiewicz

Oddział Wojewódzkiego Związku OSPRD woj. Opolskiego – Wiktor Urbański

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe -Bolesław Kania

Tauron Ekoenergia – Wojciech Truś

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu – Patrycja Bryjka

4. Przebieg spotkania:

Zgromadzonych gości przywitał koordynator projektu Pan Dariusz Łupicki, który przedstawił zgromadzonym cel spotkania, a następnie oddał głos ekspertowi z dziedziny ornitologii Panu Michałowi Kwiatkowskiemu.

Pan Michał Kwiatkowski przedstawił wyniki badań terenowych dla gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000 Zbiornik Turawa oraz zaprezentował oceny stanu przedmiotów ochrony, zidentyfikowane przez wykonawców istniejące i potencjalne zagrożenia, a także wyznaczone cele i działania ochronne dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa PLB160004.

Po prezentacji części ornitologicznej spotkania przystąpiono do dyskusji:

Pan Michał Kwiatkowski w nawiązaniu do korespondencji prowadzonej z przedstawicielem RZGW we Wrocławiu po drugim spotkaniu ZLW, zadał pytanie, dlaczego zdaniem Zarządu zapis: „poziom 174 m. n.p.m. w okresie od 21 sierpnia do końca września”, jest niemożliwy do osiągnięcia? Zapis ten został ustalony na II spotkaniu ZLW dla obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa. Pani Anna Machera (RZGW we Wrocławiu Zarząd Zlewni Środkowej Odry w Opolu) odpowiedziała, że poziom 174m. n.p.m. w końcu września jest zbyt wysoki, natomiast utrzymanie stanu 174m. n.p.m. uniemożliwi ewentualną potrzebę zasilania Odry do celów żeglugowych.

Pan Michał Kwiatkowski zaproponował poziom piętrzenia na rzędną 175 m n.p.m. w okresie od kwietnia do 21 sierpnia, natomiast po 21 sierpnia do końca września na rzędną 174 m n.p.m. Zauważył, przy tym że poziom 173 m n.p.m. mógłby być bardziej preferowany ze względu na ptaki, ale przy liczności populacji biegusa (ok. 30 osobników), które występują na obszarze zbiornika we wrześniu, poziom 174 m n.p.m. wystarczy aby ptaki te znalazły odpowiednie miejsca do żerowania. Wykonawcy starają się wypracować z Zespołem Lokalnej Współpracy takie poziomy piętrzenia aby były one satysfakcjonujące dla wszystkich stron zainteresowanych użytkowaniem zbiornika.

Pani Anna Machera (RZGW we Wrocławiu Zarząd Zlewni Środkowej Odry w Opolu) odpowiedziała, że RZGW będzie się starało utrzymywać jak najdłużej wyższy stan piętrzenia, jednak utrzymanie poziomu 174 m n.p.m.

na koniec września jest niemożliwe. Pan Adam Kuńka (RDOŚ w Opolu) zadał pytanie przedstawicielom RZGW, czy obniżenie poziomów piętrzeń w okresie jesiennym do rzędnej 173 m n.p.m. nie spowoduje problemu ponownego napełnienia zbiornika do poziomu 174,80 m n.p.m. w kwietniu następnego roku. Pani Anna Machera odpowiedziała, że ustalenie poziomu piętrzenia na 173 m n.p.m. do końca września nie oznacza, że poziom wody osiągnie idealnie tę wartość, lecz może być trochę większy. RZGW postulowałoby za możliwością opuszczania wody w zbiorniku do rzędnej 173 m n.p.m.

Pan Jerzy Stasiak (OTOP, ŚTO) zauważył, że poziom piętrzenia 174,80 m n.p.m. w okresie od kwietnia do 21 sierpień jest najniższym poziomem, który będzie korzystny dla ptaków. Z tego względu nie należy go przekraczać oraz niewskazane byłoby dopuszczanie do wahań tego poziomu o 0,3 m. Pan Stasiak zauważył, iż aby zachowana była rezerwa na ewentualne wahania poziomu wody, musiałby on zostać ustalony na rzędną 175 m n.p.m.

Pani Anna Machera (RZGW) stwierdziła, że podobne ustalenia padły na II spotkaniu ZLW dla Zbiornika Turawa. Pan Jerzy Stasiak (OTOP) odpowiedział, że poziom piętrzenia 174,80 m n.p.m. stanowi nieprzekraczalne minimum, które jest niezbędne dla ptaków występujących w tym okresie na zbiorniku. Ze względu na specyfikę zbiornika wymagającą zrzutów wody, poziom piętrzenia na rzędnej 175 m n.p.m. wydaje się koniecznością. Uczestnicy spotkania zaproponowali RZGW ustalenie poziomu piętrzenia na 175 m n.p.m. z dopuszczalnymi wahaniami wody $\pm 0,3$ m. Pan Dariusz Łupicki poprosił zgromadzonych o wspólne podsumowanie poziomu piętrzenia na okres od kwietnia do 21 sierpnia. **Ostatecznie zaakceptowano poziom piętrzenia na rzędnej 175 m n.p.m. z dopuszczalnymi wahaniami wody $\pm 0,3$ m.**

Pan Michał Kwiatkowski zapytał zgromadzonych o ich opinie na temat proponowanego przez RZGW poziomie piętrzenia 173 m n.p.m. Pani Anna Machera (RZGW) zauważyła, że poziom 173,00 m n.p.m. to jest ten najniższy poziom wody ustalony na koniec września, który RZGW ustaliło jako minimum. Jednak jeśli nie będzie takiej konieczności, będzie się starać utrzymywać poziom wody powyżej 173,00 m n.p.m.

Pan Jakub Roszuk (Okręg PZW w Opolu) poprosił ekspertów ornitologów o wyjaśnienie pojęcia „populacji zadawalającej”. Pan Adam Kuńka (RDOŚ w Opolu) wyjaśnił, że gatunki będące przedmiotami ochrony muszą spełniać kryteria ilościowe populacji krajowej. Dla ptaków lęgowych jest to minimum 0,5% populacji krajowej, natomiast dla ptaków migrujących, są wypracowane przez IBA oddzielne kryteria ilościowe dla poszczególnych gatunków, jednak istnieje zasada aby ok. 1% szlaku migracyjnego danej populacji zatrzymywała się w obszarze Natura 2000. Wyznaczając obszar Natura 2000, pewne gatunki ptaków spełniały ww. kryteria, niektóre zaś w tym sezonie nie przystąpiły do lęgów, jak np. zausznik. Dlatego, PZO ma na celu identyfikację przyczyn zaistniałej sytuacji. Pan Jakub Roszuk (Okręg PZW Opole) zadał pytanie co nastąpi w sytuacji, kiedy populacja gatunku przekroczy stan właściwy i stwierdzona zostanie „nadwyżka” gatunku na zbiorniku. Pan Adam Kuńka odpowiedział, że w przypadku takich gatunków, nie planuje się działań ochronnych i prowadzony jest jedynie monitoring populacji w obszarze.

W przypadku np. biegusa malutkiego, mimo stwierdzenia stanu właściwego FV, należy pamiętać iż dobry stan zachowania populacji zależy od prowadzenia gospodarki wodnej, czyli od poziomów piętrzeń wody na Zbiorniku Turawa. Dlatego pomimo właściwego stanu populacji tego gatunku, należy zabezpieczyć poziomy piętrzenia wody w okresie po 21 sierpnia do końca września. Ten bardzo krótki okres czasu jest jednocześnie bardzo ważnym dla występowania tego gatunku na zbiorniku.

Pan Sławomir Kubicki (Urząd Gminy Turawa) zauważył, że Gmina Turawa proponuje poziom piętrzenia na rzędnej 174 m n.p.m. uzasadniając swoje zdanie występowaniem różnych anomalii pogodowych, m.in. bezśnieżnych zim. Stwierdził iż w takich przypadkach, nie można zamknąć cyklu napełniania zbiornika do rzędnej 175 m n.p.m. w kwietniu. Pani Anna Machera (RZGW) odpowiedziała, że jeżeli w miesiącu wrześniu poziom wody będzie wynosił 173 m n.p.m. to pozostaje 6 miesięcy, aby napełnić zbiornik do poziomemu 175 m n.p.m. w miesiącu kwietniu.

Pani Anna Machera (RZGW) zaproponowała poziom piętrzenia na rzędnej 173,20 ±0,3 m n.p.m.

Pan Andrzej Meryk (RDOŚ w Opolu) zaproponował, aby ustalić na okres od 21 sierpnia do końca września maksymalny poziom piętrzenia wody na 174 m n.p.m., a poziom minimalny na 173,20.

Pan Dariusz Łupicki podsumował ustalone przez wszystkich zgromadzonych poziomy piętrzeń przedstawiając ostatecznie zapisy, które brzmią: „w okresie od kwietnia do 21 sierpnia utrzymywać piętrzenie wody na poziomie 175 m n.p.m. ±0,3 m n.p.m., natomiast od 21 sierpnia do końca września maksymalny poziom piętrzenia 174 m n.p.m. natomiast minimalny 173,20 m n.p.m.”

Uczestnicy spotkania zaakceptowali powyższe zapisy w projekcie planu zadań ochronnych. Pan Adam Kuńka zauważył, że wszystkie ustalone zapisy odnoszą się oczywiście do „normalnych warunków użytkowania zbiornika”, jednakże w momencie zagrożenia powodziowego lub innych szczególnych warunków, zbiornik zaczyna pełnić funkcje przeciwpowodziowego.

Przerwa kawowa

Po przerwie kawowej Pani Sylwia Kowalcze-Magiera przedstawiła wyniki analizy dokumentów planistycznych, natomiast Pan Dariusz Łupicki omówił propozycje zmian w SDF oraz propozycję korekty granic obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa.

W trakcie dyskusji nad korektą granic obszaru, Pan Sławomir Kubicki (Urząd Gminy Turawa) wyraził zaniepokojenie, iż korekta będzie ingerowała w prywatne działki. Pan Dariusz Łupicki wytłumaczył, że na terenie, na którym wykonawcy proponują korektę granicy, włączenie terenów prywatnych wiąże się z objęciem terenu fragmentu plaży, tak aby była ona czytelniejsza w terenie. Pan Sławomir Kubicki stwierdził, że kierowanie się w korekcie granic dociągnięciem do działki ewidencyjnej wiąże się z ingerencją w nieruchomości ok.250 prywatnych osób oraz problemem późniejszych odszkodowań. Pan Andrzej Meryk (RDOŚ w Opolu) zauważył, że korekta granic nie powoduje żadnej zmiany w sposobie zagospodarowania i w związku z tym nie może stanowić podstawy roszczeń o odszkodowania. Pan Adam Kuńka (RDOŚ w Opolu) odpowiedział, że korekta granicy zakłada włączenie tylko małego fragmentu plaży i nie będzie dotyczyła ingerencji w nieruchomości osób, o której wspominał przedstawiciel Gminy.

Pan Dariusz Łupicki przedstawił zgromadzonym dokładny przebieg proponowanej korekty granic na całym obszarze, przypominając, że nie proponuje się większych zmian w wielkości obszaru.

Pan Andrzej Meryk (RDOŚ w Opolu) wyjaśnił, iż procedura korekty granic obszaru Natura 2000 nie wchodzi w zakres prac nad planem zadań ochronnych i jest to jedynie propozycja korekty.

Pan Manfred Grabelus (UMWO) zapytał, czy w takim przypadku jeżeli plan zadań ochronnych tworzony jest dla istniejących granic obszaru, to czy po korekcie granic potrzebny będzie nowy PZO dla Zbiornika Turawa.

Pan Adam Kuńka (RDOŚ w Opolu) dodał, że w przypadkach, gdy korekta granic jest niewielka i nie wpływa na przedmioty ochrony, tak jak ma to miejsce w omawianym obszarze, nie ma potrzeby stworzenia nowego planu zadań ochronnych.

Pan Manfred Grabelus (UMWO) zadał pytanie, na ilu sztucznych zbiornikach w Polsce zostały ustanowione obszary Natura 2000. Pan Adam Kuńka (RDOŚ Opole) odpowiedział, iż w Polsce wiele jest takich obszarów.

Pan Bolesław Kania (Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe) zapytał, dlaczego obniżanie wody zaplanowane jest od 21 sierpnia.

Pan Andrzej Meryk (RDOŚ w Opolu) odpowiedział, że wiąże się to z migracją ptaków siewkowych.

Pan Dariusz Łupicki poinformował zgromadzonych, iż zgodnie z harmonogramem przewiduje się, konsultacje wewnętrzne dokumentacji projektu PZO przez członków ZLW, którzy w pierwszym tygodniu września otrzymają dokument drogą elektroniczną do wewnętrznych konsultacji. Konsultacje 21 dniowe (ustawowe) rozpoczną się po rozpatrzeniu uwag od ZLW.

Podczas dyskusji zebrano od uczestników spotkania nowe informacje na temat obszaru Natura 2000 Zbiornik Turawa oraz objętych nim przedmiotów ochrony. Tym samym stwierdzić należy, że spotkanie przebiegło zgodnie z założeniami, a cele wynikające z realizacji tego etapu projektu zostały osiągnięte.

Przebieg spotkania protokołowała Sylwia Kowalcze-Magiera